

Asia: VN/13128/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Näkemyksenne kuntouttavasta työtoiminnasta annettuun lakiin esitetyistä muutoksista?

Esityksessä ei ole otettu huomioon sitä, että tällä hetkellä valmistellaan koko kuntouttavan työtoiminnan lainsäädännön uudistamista. Kuntanäkökulmasta katsottuna näiden uudistusten valmistelu tulisi yhdistää, eikä tuhjata resursseja väliaikaiseen ratkaisuun. Tämän vuoksi myös nyt lausunnolla olevien muutosten kokonaisarviointia on vaikeaa tehdä.

Hyvinvointialueet ja työllisyysalueet ovat vasta muotoutumassa olevia organisaatioita, joiden taloudellisia toimintamahdollisuuksia valtio supistaa jatkuvasti. Tällaisessa tilanteessa olisi toivottavaa, että työrauha alueille suotaisiin ja uudistukset olisivat kokonaisvaltaisia ja hyvin valmisteltuja.

Näkemyksenne esityksen vaikutuksista työttömiin?

Pidämme periaatteessa järkevänä esitystä, jonka mukaan asiakkaat, joilla ei ole sosiaalipalvelujen tarvetta, eivät kuulu aktivointiehdon piiriin.

Toisaalta tälläkin hetkellä jonottaa kuntouttavaan työtoimintaan Salossakin useita henkilöä. Näille henkilöille ovat ammatillaiset yhdessä arvioineet, että sopivin palvelu on kuntouttava työtoiminta. Haasteena eivät ole siis aktivointisuunnitelmien tekeminen, vaan hyvinvointialueen resurssit järjestää tarpeen mukaista palvelua asiakkaille.

Salossa tällä hetkellä valtaosa kuntouttavaan työtoimintaan ohjauksesta tapahtuu aktivointisuunnitelmien kautta. Todennäköisesti työttömyysetuutta saavien pääsy kuntouttavaan työtoimintaan heikkenee lakimuutoksen seurauksena. Resurssien siirto tai asiakkuuksien ohjautuminen TYM-palveluun ei tapahdu hetkessä. Muutos vaatii lisäksi hyvinvointialueen ja Kelan resurssien lisäämistä TYM-palveluun.

Samalla on olemassa vaara, että heikossa työmarkkinatilanteessa olevat työnhakijat jäävät ilman riittäviä sosiaalipalveluita, jos he eivät ole TYM-palvelun kohderyhmää. Nämä henkilöt ovat ainoastaan työvoimaviranomaisen palveltavana, vaikka usein eivät ole työvoimapalveluilla autettavissa. Tämä todennäköisesti lisää Huoli-ilmoitusten tekemistä sosiaalityölle ja resurssitarvetta hyvinvointialueelle. Myös sosiaalisen kuntoutuksen palveluita tarvitaan lisää tälle kohderyhmälle.

Esitämme yllä olevaan perustuen, että lakiin sisällytetään työnhakijan (riippumatta etuudesta) mahdollisuus pyytää aktivointisuunnitelman laadintaa itselleen.

Näkemyksenne esityksen vaikutuksista viranomaisten toimintaan?

Uudistus tulee lisäämään TYM-palveluiden resurssien tarvetta kaikilla yhteispalvelun toimijoilla.

Näkemyksenne esityksen taloudellisista vaikutuksista?

Työvoimaviranomaisen (kunnan) näkökulmasta taloudellisia vaikutuksia tulee olemaan. TYM-asiakkaiden lisääntyminen vaatii resurssien siirtämistä ko. palveluun. Tämä tarkoittaa Salon kaupungilla osaamisen lisäämistä, perehdytystä sekä palkkakustannusten kasvua. Erityispalvelu maksaa aina enemmän kuin ns. peruspalvelu.

Yleistä lausuttavaa esitysluonnoksesta.

Esityksen kohteena oleva lakiuudistus tulisi sisällyttää kuntouttavan työtoiminnan kokonaisuudistuksen valmisteluun.

Inkinen Raimo
Salon kaupunki

Virta Minna
Salon kaupunki